

Text by Rev. J. O. Holum, Westby, Wis. for his recording C-21

Prof Einar Haugen fra statens universitet er her at undersøge hvordan det gaar med det norske sprog her i Westby og paa Coon Prairie. Han samler prøver paa sproget saaledes som det tales her den dag idag. Han finder mænd og kvinder der taler fædrenes sprog rent efter sine forældres bygdemaal. Han finder vel ogsaa det som kunde kaldes stedets dialekt. Fædrenes sprog har klinget paa disse tragter i 95 aar. Med tiden har man laant mange ord fra det Amerikanske sprog. Laant? Hvad skal man sige om sligt som dette: "John; hitch op teame. Nei du kan lette det gaa. Je ha change minden min." Dialektene har vel ogsaa laant fra hverandre. Men det er vel Prof. Haugens opgave at bli klar over om der er noget som kan kaldes "Westby norsk."

Norsk bruges regelmæssig i den offentlige gudstjeneste i de to lutherske menigheder her. Det brugtes som undervisningssprog i Vang menighet, 6 mil vest fra Westby, indtil 1941. Her paa stedet var der en konfirmant som læste paa norsk i 1940. Han blir vel den sidste.

Ægte norske døbenavne hører helst til det sjældne. Det kan man se ved at blade gennem daabslistene for de sidste 20 aar. Og dog finder man hist og her saadanne navne som Maren, Karen, Harald, Styrk, Trygve, Erling, Leif, Hans, Roald, Peder med "d", Sonja, Svanhild, Rolf, Nansen, Ingeborg, Hjørdis, Borghild, Einar, Solveig.

En liden gut, adskillig under ti aar gammel, fandt en lomme-kniv og gik op til en prest fra Norge, som hadde talt i kirken og sa: "Har du kasta bort kniven din?"

Biskop Lunde, Norges kirkes forhenværende primas, var her i 1925. Han var kjendt som barnas biskop. Vi samlet en stor flok barn i kirken til katekisation. Vi haapet de kunde forstaa

2. Rev. J. O/. Holm

og følge med i ^{en} katekisation. Han fik svar her og der, men efter 15 minutter gav han det op. Han syntes de var ikke sprøget mægtig. Han betvilet visdommen av at bruge det som undervisningssprog.

Past. Anders H. Eikjarud kom til Coon Prairie fra Norge tidlig i 90 aarene. For at lære det amerikanske sprog mente han at det vilde være en hjælp at faa bo hos amerikanere. Han gik til Charley Shannon's og nævnte sin plan for ham. "Hm" sa Charley, "Der blir liten hjælp ~~ixaxxæ~~ for dig i at bo med os, vi snakker norsk her."

Jeg vil faa nevne to--en mand og en kvinde--fra Coon Prairie som har vundet berømmelse. De faar da representere de mange som er gaat ut herfra og har indlagt sig fortjeneste ved at gjøre godt i verden. Vi nævner en kvinde først. Hun sover nu i sin grav i Viroqua ved siden av sin berømte mand. Han var Jeremias Rusk, en gang guvernør i Wisconsin og senere medlem av presidentens kabinet i Washington. Som Berthe Marie Bergum blev hun konfirmeret i Pastor Nils O. Brandt(s) første klasse paa Coon Prairie i juli 1852. Fra nybyggerlivet her til landets hovedstad var et langt stykke. Men sin plads blandt landets fornemste der i hovedstaden fyldte hun med glans.

Vi vil ogsaa hylde Coon Prairies sønner ved at navne en mand: Dr. Ludvig Hektoen. Han er søn av avdøde Peder Raxx P. Hektoen, seminarist fra Norge, og huslærer i 50aarene hos Past. H. A. Stub, Coon Prairie's første bosiddende prest. Student fra Luther College i Decorah optog han det medicinske studium og har vundet verdensberømmelse som patholog. Den medicinske verden har overost ham æresgrader, ærestitler, og æresbevisninger og anerkjender ham som en av sine største mænd. Han har kastet glans over det norske folk i Amerika og paa sit fødested her paa Coon Prairie.

3. Rev. J. G. Holum

At kunne to sprog er at være dobbelt velsignet. Ingen av os i Amerika som kan læse og tale norsk angrer paa det. Vi er taknemmelig. Det aabner os en dør til et stort skatkammer.

Naar vi hører om det norske folks staute holdning i Norge overfor Hitlers tyranni saa fryder vi os over at være av samme folkestamme som gamlelandets tapre folk. Tak.